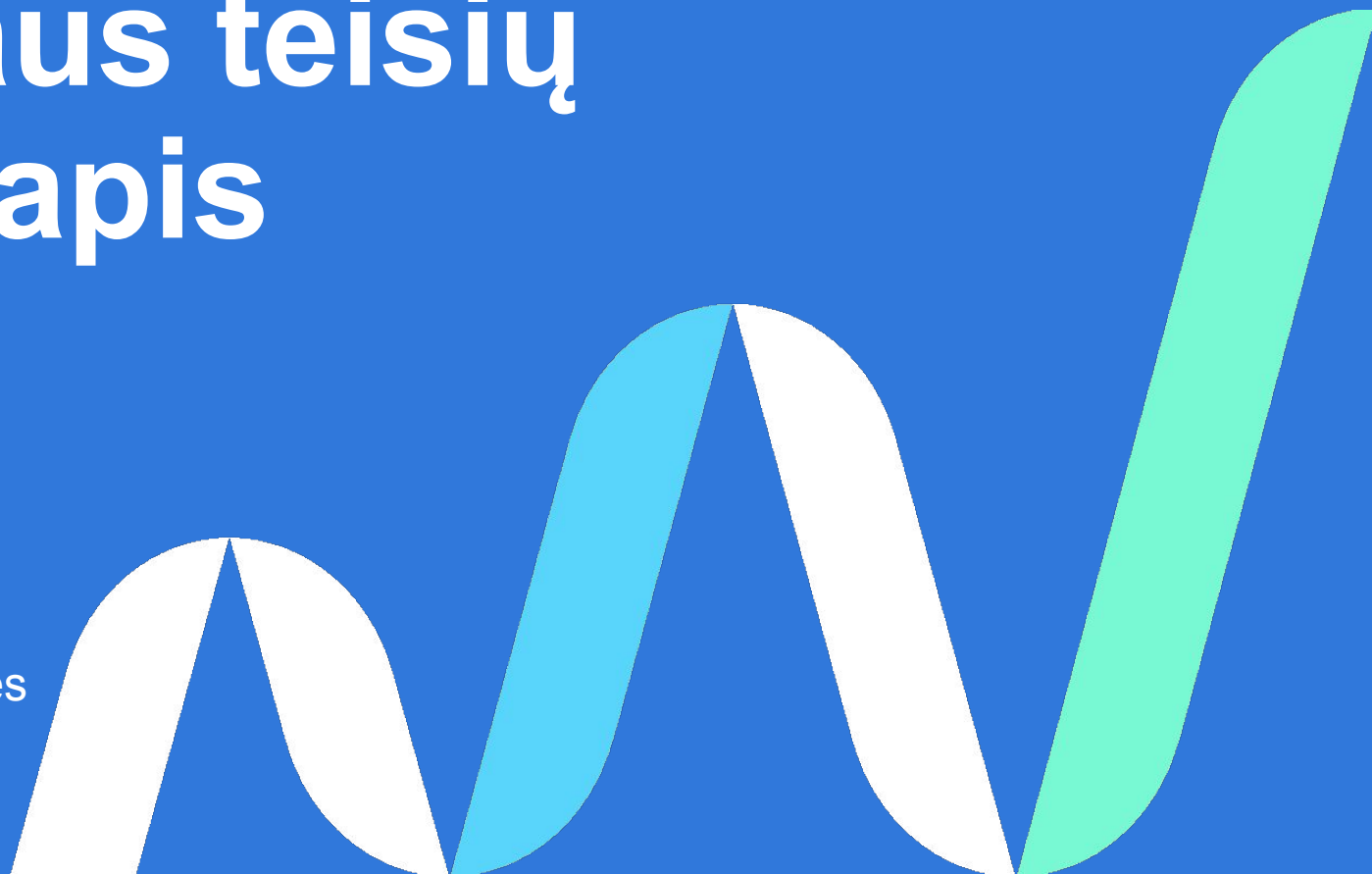

Lietuvos žmogaus teisių sistemos žemėlapis

Projekto vadovės: Agnė Pakšytė ir Aušra Raulušonytė

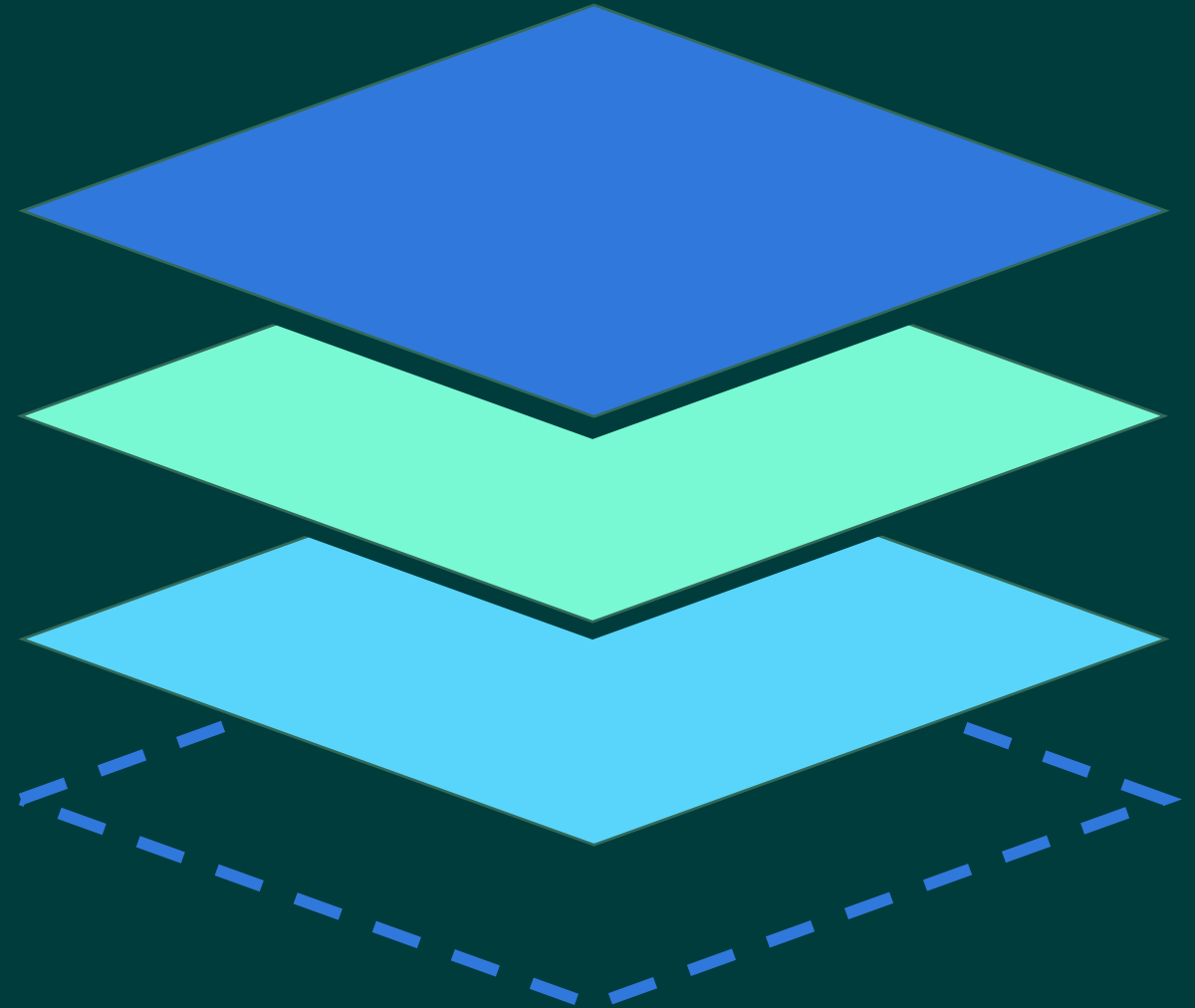
Projekto savininkė: Aurelija Baltikauskaitė,
Teisingumo ministerijos Tarptautinio
bendradarbiavimo ir žmogaus teisių politikos grupės
patarėja

Projekto trukmė: 2023.09.18 – 2024.03.01

Projekto struktūra

1. Lietuvos žmogaus teisių sistemos žemėlapis
2. Sistemos iššūkių analizė (interviu su valstybinių institucijų ir NVO atstovais/-ėmis)
3. Tarptautinių ir nacionalinių rekomendacijų Lietuvai analizė
4. Užsienio praktikų analizė

Lietuvos žmogaus teisių sistemos žemėlapis

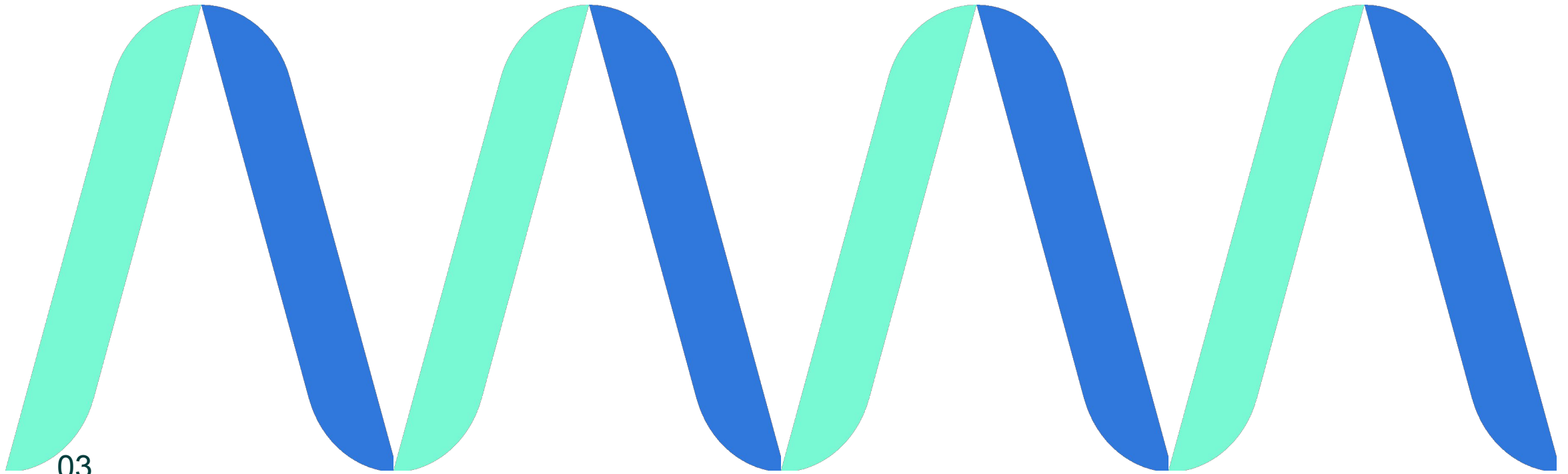
Kurk LT

**Žmogaus teisių
sistemos dalyviai**
(24 valstybinės
institucijos + NVO)

**Žmogaus teisių
sritis**

**Funkcijos ir
pavaldžios
įstaigos**

**Tarpinstitucinis ir
tarptautinis
bendradarbiavimas**

Lietuvos žmogaus teisių sistemos žemėlapis

Žmogaus teisės pagal tipą

Žmogaus teisių sistemos dalyviai

Padidėjusioje rizikoje patirti žmogaus teisių pažeidimus esančių asmenų teisės

Tarpinstitucinio bendradarbiavimo formatai, kuriuos institucija inicijuoja (darbo grupės, komisijos, tarybos ir kt.)	Tarptautinio atstovavimo komisijos, kurioms institucija pirmininkauja	Prie funkcijos įgyvendinimo prisidedančios pavaldžios įstaigos	Funkcija	Žmogaus teisės, prie kurių užtikrinimo institucija prisideda	Dalyviai	Padidėjusioje rizikoje patirti žmogaus teisių pažeidimus esančių asmenų žmogaus teisės, kurių užtikrinime institucija veikia	Funkcija	Prie funkcijos įgyvendinimo prisidedančios pavaldžios įstaigos	Tarptautinio atstovavimo komisijos, kurioms institucija pirmininkauja	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo formatai, kuriuos institucija inicijuoja (darbo grupės, komisijos, tarybos ir kt.)
		Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba	Priežiūra ir kontrolė: TM vykdo teisinio reguliavimo baudiamojo proceso srityje analizę atsižvelgiant į žmogaus teisių bei laisvių apsaugą. Koordinavimas: TM taip pat kontroliuoja valstybės garantuojamos teisinės pagalbos užtikrinimą bei organizuoja ES direktyvų dėl nusikaltimų aukų teisių perkėlimą į nacionalinį lygį.	Teisė į teisingą teismo procesą	Teisingumo ministerija (TM)	Asmenų laisvės atėmimo vietose teisės	Politikos formavimas: TM formuoja valstybės politiką baudžiamosios teisės, baudiamojo proceso, suėmimo, bausmių ir probacijos vykdymo srityse. Priežiūra ir kontrolė: TM teikia Kalėjimų departamentui konsultacijas ir metodinę paramą, susijusią su Lietuvos bausmių vykdymo sistemos vystymu, veiklos organizavimu ir koordinavimu. Koordinavimas: įgyvendinama Teisingumo plėtros programa. TM koordinuoja veiklą, susijusią su bausmių vykdymo infrastruktūros modernizavimu, bausmių vykdymo sistemos personalo kvalifikacijos kėlimu ir kt. priemonėmis, įgyvendinimą.	Lietuvos kalėjimų tarnyba	Komisija pranešimams pagal Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimų rengti, komisija atskaitai ir informacijai pagal Tarptautinę konvenciją dėl asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo rengti	
	Komisija pranešimams Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybos vykdomai visuotinei periodinei peržiūrai rengti	–	Politikos formavimas: Teisingumo ministerija formuoja politiką asmens duomenų apsaugos srityje, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja šios valstybės politikos įgyvendinimą.	Teisė į privatumą		Moteryų teisės	Tarptautinis bendradarbiavimas: TM atstovauja valstybei Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komitete nagrinėjamosiose bylose ir koordinuoja Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto išvadų ir rekomendacijų, pateiktų bylose prieš Lietuvą, įgyvendinimą.	–	–	
Komisija dėl religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veiklos		–	Koordinavimas: TM yra atsakinga už religinių bendruomenių ir bendrijų reguliavimą. Ministerijoje veikia komisija dėl religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veiklos.	Minties, tikėjimo ir sąžinės laisvė		LGBTQIA+ asmenų teisės	Teisėkūra: TM teikia teisinius išvadas dėl įstatymų koncepcijų, įstatymų ir kitų teisės aktų projektų, atsižvelgiant į tarptautinius žmogaus teisių standartus LGBTQIA+ asmenų lygiateisiškumo srityje.	–	–	Darbo grupė translyčių asmenų teisei padėčiai konkrečiose srityse gerinti

Lietuvos žmogaus teisių sistemos žemėlapis

Padidėjusioje rizikoje patirti žmogaus teisių pažeidimus esančių asmenų žmogaus teisės

Dalyviai	Padidėjusioje rizikoje patirti žmogaus teisių pažeidimus esančių asmenų žmogaus teisės, kurių užtikrinime institucija veikia	Funkcija	Prie funkcijos įgyvendinimo prisidedančios pavaldžios įstaigos	Tarptautinio atstovavimo komisijos, kurioms institucija pirmininkauja	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo formatai, kuriuos institucija inicijuoja (darbo grupės, komisijos, tarybos ir kt.)
Teisingumo ministerija (TM)	Asmenų laisvės atėmimo vietose teisės	<p>Politikos formavimas: TM formuoja valstybės politiką baudžiamosios teisės, baudžiamojo proceso, suėmimo, bausmių ir probacijos vykdymo srityse.</p> <p>Priežiūra ir kontrolė: TM teikia Kalėjimų departamentui konsultacijas ir metodinę paramą, susijusią su Lietuvos bausmių vykdymo sistemos vystymu, veiklos organizavimu ir koordinavimu.</p> <p>Koordinavimas: įgyvendinama Teisingumo plėtros programą, TM koordinuoja veiklą, susijusią su bausmių vykdymo infrastruktūros modernizavimu, bausmių vykdymo sistemos personalo kvalifikacijos kėlimu ir kt. priemonėmis, įgyvendinimą.</p>	Lietuvos kalėjimų tarnyba	Komisija pranešimams pagal Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą rengti, komisija ataskaitai ir informacijai pagal Tarptautinę konvenciją dėl asmenų apsaugos nuo priverstinio dingimo rengti	
	Moterų teisės	<p>Tarptautinis bendradarbiavimas: TM atstovauja valstybei Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komitete nagrinėjamosiose bylose ir koordinuoja Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto išvadų ir rekomendacijų, pateiktų bylose prieš Lietuvą, įgyvendinimą.</p>		–	
	LGBTQIA+ asmenų teisės	<p>Teisėkūra: TM teikia teisinius išvadas dėl įstatymų koncepcijų, įstatymų ir kitų teisės aktų projektų, atsižvelgiant į tarptautinius žmogaus teisių standartus LGBTQIA+ asmenų lygiateisiškumo srityje.</p>		–	Darbo grupė translyčių asmenų teisei padėčiai konkrečiose srityse gerinti

Lietuvos žmogaus teisių sistemos žemėlapis

Žmogaus teisės pagal tipą

Tarpinstitucinio bendradarbiavimo formatai, kuriuos institucija inicijuoja (darbo grupės, komisijos, tarybos ir kt.)	Tarptautinio atstovavimo komisijos, kurioms institucija pirmininkauja	Prie funkcijos įgyvendinimo prisidedančios pavaldžios įstaigos	Funkcija	Žmogaus teisės, prie kurių užtikrinimo institucija prisideda	Dalyviai
		Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba	<p>Priežiūra ir kontrolė: TM vykdo teisinio reguliavimo baudžiamojo proceso srityje analizę atsižvelgiant į žmogaus teisių bei laisvių apsaugą.</p> <p>Koordinavimas: TM taip pat kontroliuoja valstybės garantuojamos teisinės pagalbos užtikrinimą bei organizuoja ES direktyvų dėl nusikaltimų aukų teisių perkėlimą į nacionalinį lygį.</p>	Teisė į teisingą teismo procesą	Teisingumo ministerija (TM)
	Komisija pranešimams Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybos vykdomai visuotinei periodinei peržiūrai rengti	–	<p>Politikos formavimas: Teisingumo ministerija formuoja politiką asmens duomenų apsaugos srityje, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja šios valstybės politikos įgyvendinimą.</p>	Teisė į privatumą	
Komisija dėl religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veiklos		–	<p>Koordinavimas: TM yra atsakinga už religinių bendruomenių ir bendrijų reguliavimą. Ministerijoje veikia komisija dėl religinių, ezoterinių ir dvasinių grupių veiklos.</p>	Minties, tikėjimo ir sąžinės laisvė	

Lietuvos žmogaus teisių sistemos iššūkių apžvalga

Pagrindinės iššūkių grupės:

- **Lyderystės** ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo trūkumas
- **Tarptautinių rekomendacijų** įgyvendinimo kliūtys
- Netvarus bendradarbiavimas su **nevyriausybinėmis organizacijomis**
- **Siauras žmogaus teisių supratimas** visuomenėje ir valstybiniame sektoriuje
- **Finansinių ir žmogiškųjų išteklių stoka**
- **Teisinės apsaugos priemonių neprieinamumas**

Lietuvos žmogaus teisių sistemos žemėlapis

Pirminė apžvalga

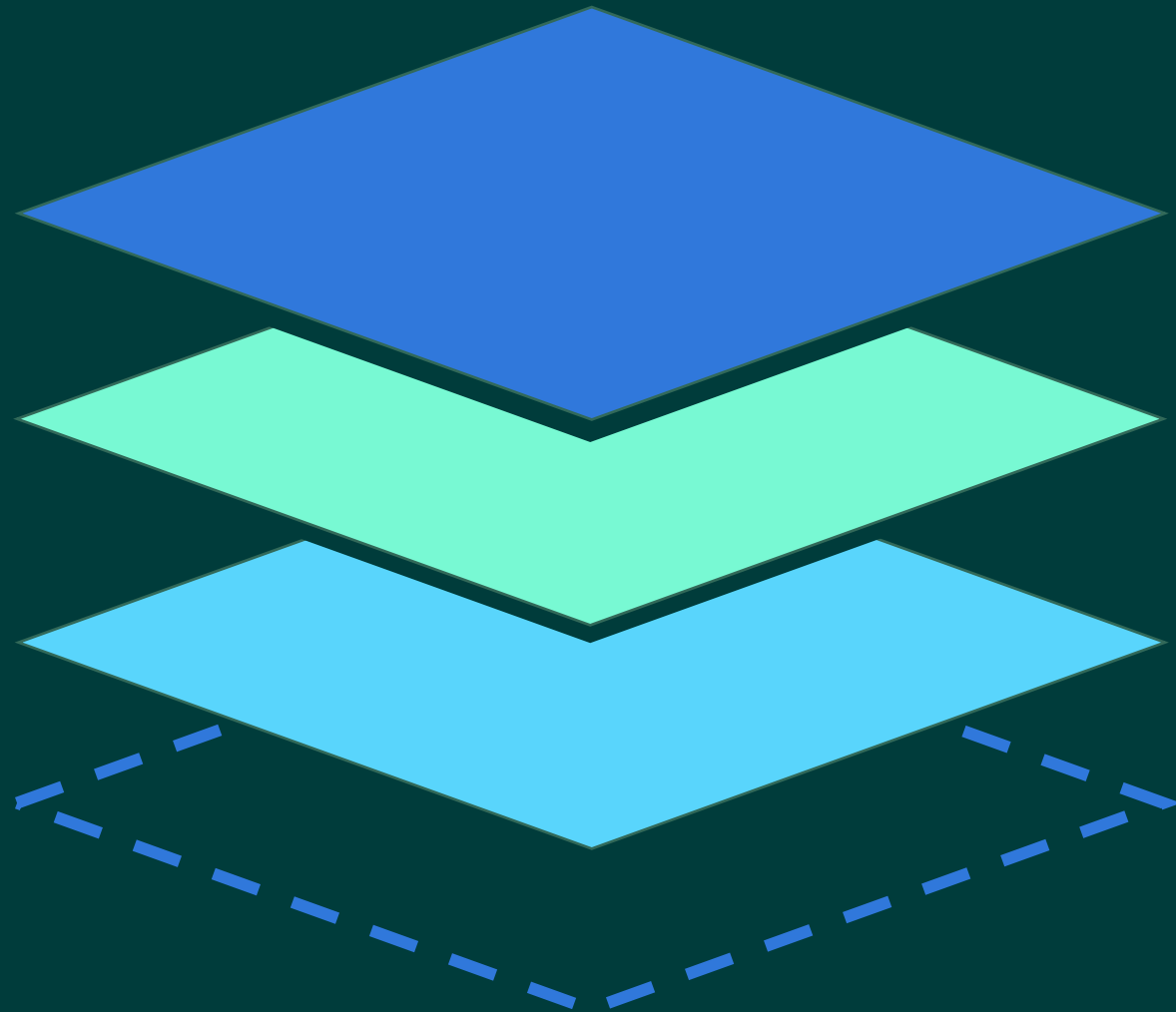
Kurk Lietuvos LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Projekto vadovės: **Agnė Pakšytė** (agne.paksyte@kurkt.lt) ir **Aušra Raulušonytė** (ausra.raulusonyte@kurkt.lt)

Projekto savininkė: **Aurelija Baltikauskaitė** (aurelija.baltikauskaite@tm.lt), Teisingumo ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo ir žmogaus teisių politikos grupės patarėja

Projekto trukmė: 2023.09.18 – 2024.03.01

Apžvalga rengta: 2023 m. rugsėjis – spalio

Tarptautinių ir nacionalinių rekomendacijų Lietuvai analizė

Probleminės sritys:

1. **Visapusiškas moterų teisių užtikrinimas**
2. **Įkalinimo sąlygos**
3. **Migrantų teisės**
4. **Tautinių etninių ir religinių grupių apsauga**
5. **LGBTQIA+ asmenų lygiateisiškumas**
6. **Skaitmeninės teisės**

Lietuvos žmogaus teisių sistemos žemėlapis

Tarptautinių ir nacionalinių rekomendacijų analizė

Kurk Lietuvai LR LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Projekto vadovės: **Agnė Pakšytė** (agne.paksyte@kurklt.lt) ir **Aušra Raulušonytė** (ausra.raulusonyte@kurklt.lt)

Projekto savininkė: **Aurelija Baltikauskaitė** (aurelija.baltikauskaite@tm.lt),
Teisingumo ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo ir žmogaus teisių politikos grupės patarėja

Projekto trukmė: 2023.09.18 – 2024.03.01

Analizė rengta: 2023 m. lapkritis–sausis

Užsienio praktikų analizė: sistema

Kokie kitų šalių žmogaus teisių sistemos formavimo elementai padėtų spręsti Lietuvos žmogaus teisių sistemos iššūkius?

Įgyvendinta Airijos, Suomijos, Lenkijos ir Čekijos žmogaus teisių **sistemų** apžvalga.

Pavyzdžiui, Lenkijoje įsteigta **Lygybės ministro pareigybė**. Šis ministras neturi ministerijos, tačiau ministrų kabinete atlieka Lenkijos lygybės politikos koordinavimo funkciją.

Užsienio praktikų analizė: žmogaus teisių sritys LT

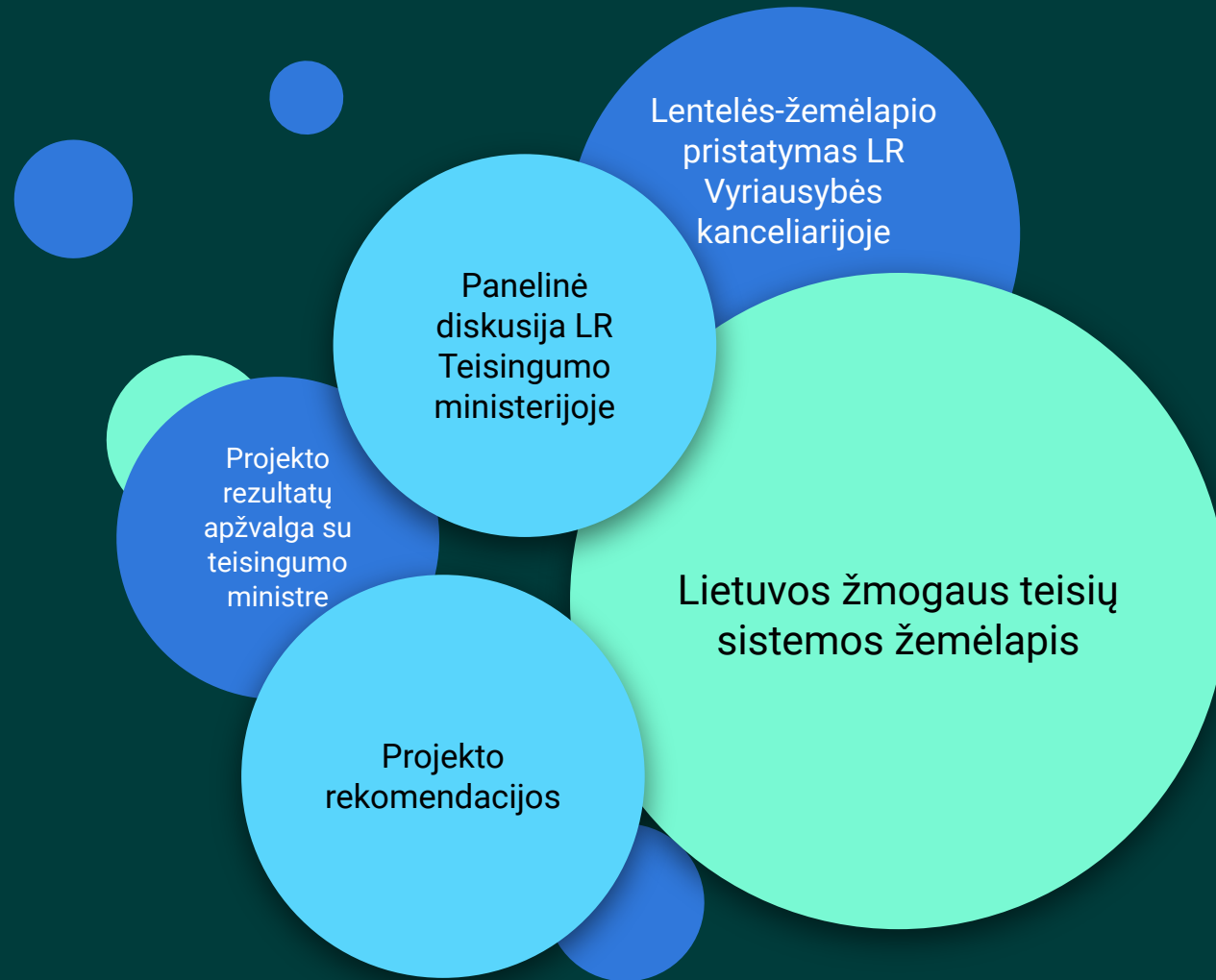

Kokie kitų šalių sprendimai užtikrinant konkrečias žmogaus teises prisidėtų prie žmogaus teisių užtikrinimo Lietuvoje?

Įgyvendinta Danijos, Estijos, Norvegijos, Slovėnijos, Ispanijos, Islandijos, Kanados, Portugalijos, Čekijos ir Švedijos praktikų **specifinėse žmogaus teisių srityse** apžvalga.

Pavyzdžiui, Ispanijoje **Romų bendruomenės integracija** vyksta kone sėkmingiausiai Europoje. Tikėtina – dėl už integracijos veiksmų plano įgyvendinimą atsakingos NVO kompetencijų lauko.

Už bendradarbiavimą dėkojame:

Kurk LT

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba

LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS TARNYBA

TAUTINIŲ MAŽUMŲ DEPARTAMENTAS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

LIETUVOS ŽMOGAUS TEISIŲ CENTRAS

NACIONALINĖ NVO KOALICIJA

An Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige
Department of Children, Equality, Disability, Integration and Youth

MINISTRY OF JUSTICE
FINLAND

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Government of Canada

Office of the Government of the Czech Republic

REPUBLIC OF ESTONIA
MINISTRY OF ECONOMIC AFFAIRS AND COMMUNICATIONS

Government of Iceland

REPUBLIC OF SLOVENIA
GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF SLOVENIA

KRIMINALOMSÖRGEN

Ačiū už dėmesį!

Daugiau informacijos apie projektą Lietuvos žmogaus teisių sistemos žemėlapis rasite kurkl.lt

Kontaktai:

Agnė Pakšytė
agne.paksyte@kurkl.lt

Aušra Raulušonytė
ausra.raulusonyte@kurkl.lt